

Loomeettevõtjatele tugiteenuste pakkumise, nende arenguplaanide elluviimise ja ekspordivõimekuse kasvu toetamise tingimused ja kord

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi ÜSS2021_2027) § 10 lõike 2 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrus kehtestatakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärgi (a) (iii) „VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKEdes töökohtade loomine, muu hulgas tootlike investeeringute kaudu“ meetme 21.1.3.2 „Kultuuri valdkondadeülene arendamine, koostöö ja rahvusvahelistumine“ sekkumiste 21.1.3.21 „Kultuuri- ja loomesektoris tegutsevate ambitsioonikate VKEde arenguplaanide toetamine ning kasvupotentsiaaliga VKEde ekspordivõimekuse kasvatamine“ ja 21.1.3.22 „Kultuuri- ja loomesektoris arengut toetavate tugiteenuste (inkubatsiooni-, kiirendi- ja arendusteenused) pakkumine“ eesmärkide elluviimiseks.

(2) Määrusega kehtestatakse loomeettevõtjatele tugiteenuste pakkumiseks, nende arenguplaanide elluviimiseks ja ekspordivõimekuse kasvuks toetuse taotlemise, taotleja ja taotluse hindamise ning toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord.

(3) Toetatavad tegevused panustavad Eesti pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ alasihti „Eesti majandus on tugev“.

(4) Toetatavad tegevused panustavad valdkondliku arengukava „Kultuuri arengukava 2021–2030“ alaeesmärgi „Kultuuri ja loovuse roll ühiskonna arengus on väärtustatud“ ning tulemusvaldkonna „Kultuur ja sport“ programmi „Kultuuriprogramm“ meetme „Kultuuri valdkondadeülene arendamine, koostöö ja rahvusvahelistumine“ tegevuse „Loomemajanduspoliitika kujundamine ja rakendamine“ teenusesse „Loomemajanduspoliitika rakendamine“.

(5) Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja arengustrateegias „Eesti 2035“ nimetatud aluspõhimõtteid.

(6) Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) artikkel 17 tähenduses.

§ 2. Riigiabi reeglite kohaldamine

(1) Määruse alusel antav toetus on riigiabi konkurentsiseaduse § 30 mõistes või vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 mõistes.

(2) Toetuse andmisel vähese tähtsusega abina komisjoni määruse (EL) nr 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese

tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023) (edaspidi VTA määrus), artikli 3 mõistes, järgitakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatut.“;

(3) Ühele ettevõtjale eraldatava vähese tähtsusega abi kogusumma koos varem antud vähese tähtsusega abiga ei tohi kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot.

(4) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised isikud, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt.

(5) Toetuse andmisel riigiabina järgitakse komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *grupierandi määrus*), artiklites 18, 19, 25, 28, 29 või 31 ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatut. Riigiabina saab toetust anda § 7 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevusi sisaldavale projektile.

(6) Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse VTA määruse artiklis 5 ja riigiabi andmisel grupierandi määruse artiklis 8 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava abi kumuleerimisreegleid.

(7) Vähese tähtsusega abi ja riigiabi andmist ning saamist käsitlevaid dokumente säilitatakse kümme aastat määruse alusel viimase abi andmisest arvates.

(8) Määrust ei kohaldata grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2, 3, 4 ja 5 ning VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

(9) Määrust ei kohaldata ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni või Euroopa Kohtu otsuse alusel, millega Eesti riigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks, väärkasutatuks või ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasi maksta.

§ 3. Terminid

Määruse tähenduses on:

1) loomemajandus majandusvaldkond, mis põhineb individuaalsel ja kollektiivsel loovusel, oskustel ja andel, kus teenitakse müügitulu ja luuakse töökohti intellektuaalse omandi loomise kaudu ning kus loomeettevõtjad on protsessides kesksel kohal. Loomemajanduse valdkonnad on arhitektuur, audiovisuaal, disain, etenduskunstid, kirjastamine, kunst, kultuuripärand, meelelahutustarkvara, muusika ja reklaam;

2) loomemajanduse sidusvaldkond majandusvaldkond, mis paikneb kultuuri- ja loomeprotsesside väärtusahelas loomise, tootmise, levitamise, vahendamise ja kättesaadavaks tegemise lülides ning milles peamine lisandväärtust loov sisend tuleb loomemajanduse valdkondadest;

3) loomeettevõtja äriseadustiku § 2 lõikes 1 nimetatud Eestis registreeritud äriühing, kes tegutseb äriregistri andmetel ühes või mitmes loomemajanduse või sidusvaldkonnas;

4) kasusaaja § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuse raames mitterahalist abi saav loomeettevõtjast mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtja (edaspidi *VKE*), kellele tugiteenuste pakkuja osutab tugiteenuseid. Kasusaaja võib olla ka projekti tegevuste elluviimisel osalev VKE-st partner, kuid kasusaaja ei pea olema projekti partner;

5) VKE ettevõtja, kes vastab grupierandi määruse lisas 1 toodud kriteeriumidele;

6) partner taotluses nimetatud juriidiline isik, asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes osaleb § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuse projektis tegevuste elluviimisel ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamisel ning kellel tekivad selle käigus kulud;

- 7) tugiteenus ettevõtlusinkubatsiooni või arendusteenus;
- 8) ettevõtlusinkubatsiooni teenus ehk inkubatsioon alustavatele loomeettevõtjatele nende võrgustamist, sealhulgas piirkondade ja valdkondade ülest koostööd soodustavate, sihtrühmade vajadustele ja eripäradele vastavate tugiteenuste, sealhulgas nõustamis-, koolitus- ja mentorteenuste, äriidee, meeskonna, ärimudeli, toote ja teenuse arendamine, rahastusvõimaluste ja investorite leidmise pakkumine, mis aitab alustaval kasvupotentsiaaliga ettevõtjatel liikuda edasi järgmistesse arenguetappidesse. Inkubatsioon jaguneb eel- ja põhiinkubatsiooniks. Määruse raames loetakse ettevõtlusinkubatsiooni teenuseks ka iduettevõtetele suunatud ärikiirendite rakendamist loomemajanduse või sidusvaldkondades;
- 9) alustav loomeettevõtja äriseadustiku § 2 lõikes 1 nimetatud Eestis registreeritud äriühing, mis on kantud äriregistrisse mitte varem kui 36 kuud enne projekti tegevustega liitumist;
- 10) arendusteenus loomeettevõtjatele nende kestlikku kasvu, ekspordisuutlikkust ja investeeringute kaasamise võimekust toetavate tugiteenuste pakkumine, mis aitab loomeettevõtjatel arendada ärimudeleid, tooteid, teenuseid ja äriprotsesse, siseneda uutele või laieneda olemasolevatel välisurgudel, osaleda teadus- ja arendustegevuses, tegeleda innovatsiooniga ning kaasata erakapitali.
- 11) arenguplaan loomeettevõtja koostatud ja tema arengut mõjutavate kõikide tegevuste, sealhulgas loomeettevõtja omavahendite, pangalaenu, erinevate finantsinstrumentide, määruse ja muude avaliku sektori vahendite kaudu rahastatavate tegevuste ja eesmärkide, sealhulgas vahe-eesmärkide, kogum.

§ 4. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

- (1) Toetuse andmise eesmärk on siduda loomemajanduse ja sidusvaldkondades olevat potentsiaali ettevõtlusega, soodustades uute, ambitsioonikate ja kestlike ärimudelitega ettevõtete juurdekasvu, tõstes loomeettevõtjate ekspordivõimekust ning luues teistele majandussektoritele loomemajanduse kaudu lisaväärtust ärimudelite, toodete ja teenuste ning müügi ja turunduse arendamisel.
- (2) Toetuse kasutamise tulemusena soodustavad:
 - 1) paragrahvi 7 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevusi sisaldavad projektid toetuse saaja ekspordi müügitulu ja lisandväärtuse kasvu;
 - 2) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevust sisaldavad projektid kasusaaja müügitulu, ekspordi müügitulu või lisandväärtuse kasvu.
- (3) Toetuse andmisega panustatakse § 7 lõikes 1 nimetatud tegevustega meetmete nimekirja tulemusnäitaja „VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta“ sihttaseme saavutamisse.
- (4) Paragrahvi 7 lõikes 1 nimetatud tegevusi sisaldav projekt peab panustama vähemalt ühe lõikes 5 nimetatud väljundnäitaja ja lõikes 3 nimetatud tulemusnäitaja sihttaseme täitmisel ning olema suunatud lõikes 2 nimetatud tulemuste saavutamisele.
- (5) Toetuse andmisega panustatakse ÜSS2021_2027 §-s 4 nimetatud meetmete nimekirja väljundnäitaja „toetatavad ettevõtjad“ sihttaseme saavutamisse ja:
 - 1) paragrahvi 7 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevusi sisaldavad projektid panustavad väljundnäitajasse „toetusega toetatavad ettevõtjad“;
 - 2) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusi sisaldavad projektid panustavad väljundnäitajasse „mitterahalist toetust saavad ettevõtjad“ ning ettevõtlusinkubatsiooni teenuse osutamist sisaldavad projektid panustavad täiendavalt väljundnäitajasse „toetatavad uued ettevõtjad“.

(6) Paragrahvi 1 lõikes 3 nimetatud sihtide saavutamist ja strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmist, tasakaalustatud regionaalset arengut, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ja soolist võrdõiguslikkust edendaval moel jälgitakse järgmiste näitajatega:

- 1) väljaspool Harjumaad loodud sisemajanduse koguproduktiga elaniku kohta Euroopa Liidu 27 liikmesriigi keskmisest;
- 2) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdikuga;
- 3) ligipääsetavuse näitajaga;
- 4) soolise võrdõiguslikkuse indeksiga.

§ 5. Rakendusasutus ja rakendusüksus

- (1) Rakendusasutus on Kultuuriministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).
- (2) Rakendusüksus on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

§ 6. Vaide esitamine

(1) Rakendusüksuse toimingu või otsuse, välja arvatud auditi aruande alusel tehtud otsuse vaidlustamisel tuleb enne halduskohtule kaebuse esitamist läbida vaidemenetlus ÜSS2021_2027 §-de 31 ja 32 alusel.

(2) Toetuse taotlemisega seotud vaide lahendab rakendusasutus ja toetuse kasutamise seotud vaide rakendusüksus.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse osakaal

§ 7. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse projektile, mis täidab toetuse andmise eesmärgi ja panustab tulemuste saavutamisse ning mille raames:

- 1) ambitsioonikad ning kasvu- ja ekspordipotentsiaaliga loomeettevõtjad viivad ellu strateegilisi arenguplaane, sealhulgas rakendavad uusi ja senisest kõrgemat lisandväärtust loovaid ärimudeleid, arendavad ja viivad turule kõrgema lisandväärtusega tooteid, teenuseid või tehnoloogiaid ning arendavad organisatsiooni protsesse, sealhulgas müügi-, turundus-, tootmis- ja teenindusprotsesse või personali või
- 2) kasvupotentsiaaliga loomeettevõtjad arendavad oma ekspordivõimekust, sealhulgas hangivad teavet ja kontakte, osalevad rahvusvahelistel kontakt- ja turundusüritustel ning messidel, koolitustel ja arenguprogrammides, arendavad tooteid ja teenuseid ning sisenevad uutele välisurgudele või kasvatavad olemasolevate sihturgude müügimahte või
- 3) tugiteenuste pakkujad osutavad piirkonna või valdkonna turutõrkest, nõudlusest ja potentsiaalset lähtuvaid loomeettevõtluse arengut toetavaid tugiteenuseid.

(2) Taotleja ei tohi alustada projektiga seotud tegevusi ega võtta kohustusi lõikes 1 nimetatud tegevuste elluviimiseks enne rakendusüksusele taotluse esitamist.

§ 8. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblik on § 4 lõigetes 2, 4 ja 5 nimetatud väljund- ja tulemusnäitajate sihttasemete saavutamiseks ja taotluse rahuldamise otsusega kinnitatud tegevuste elluviimiseks põhjendatud, sobiv, vajalik ja tõhus kulu, mis vastab määruse tingimustele ning on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja

siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-ga 15.

(2) Projekti personalikulu arvestatakse tegelike kulude alusel ja:

- 1) paragrahvi § 7 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevusi sisaldava projekti puhul vastavalt ühendmääruse § 16 lõike 1 punktides 1, 4, 5 ja 6 ning lõigetes 2-4 sätestatule ning
- 2) paragrahvi § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusi sisaldava projekti puhul vastavalt ühendmääruse § 16 lõike 1 punktides 1, 4 ja 5 ning lõigetes 2-4 sätestatule.

(3) Projekti kaudsed kulud arvestatakse ühtse määra alusel vastavalt ühendmääruse § 21 lõigetes 1 ja 3–6 sätestatule.

(4) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 1 sätestatud tegevusi sisaldava projekti puhul on abikõlblik ühtse määra alusel kaudne kulu 7% projekti abikõlblikest kuludest.

(5) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevusi sisaldava projekti puhul on abikõlblik personalikulu kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest ja ühtse määra alusel kaudne kulu 7% projekti abikõlblikest kuludest.

(6) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevust sisaldava projekti puhul on abikõlblik personalikulu kuni 30% projekti abikõlblikest kuludest ja ühtse määra alusel kaudne kulu 5% projekti abikõlblikest kuludest.

(7) Määruse alusel on abikõlblikud Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ §-st 2 tulenevate kohustuste täitmisega seotud kulud.

(8) Immateriaalse ja materiaalse vara soetamise kulu on abikõlblik ainult § 7 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevust sisaldava projekti puhul ning juhul, kui see:

- 1) on suunatud uute või kõrgema lisandväärtusega toodete või teenuste arendamiseks või
- 2) on ette nähtud uute ja kõrgema lisandväärtusega toodete valmistamiseks või
- 3) on otseselt seotud uute ja kõrgema lisandväärtusega teenuste pakkumisega;
- 4) moodustab kuni 30% projekti abikõlblike kulude kogumaksumusest.

(9) Kui toetus on § 2 lõikes 6 nimetatud riigiabi, järgitakse abikõlblike kulude määramisel lisaks lõigetes 1–8 sätestatule grupierandi määruse vastava kohalduva abiliigi abikõlblikkuse reegleid.

(10) Lisaks ühendmääruse §-s 17 nimetatud abikõlbmatutele kuludele ei ole abikõlblik:

- 1) immateriaalse ja materiaalse vara soetamise kulu, välja arvatud lõikes 8 toodud juhul;
- 2) liiklusvahendi ostmise ja rentimise kulu;
- 3) turustusvõrgu loomise kulu väljaspool Eestit;
- 4) tulumaksuseaduse § 8 mõistes seotud isikute vahelistest tehingutest tulenev tulumaks;
- 5) tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 punktides 1–7 nimetatud seotud isikute vahel tehtud tehingute kulu;
- 6) esindus- ja kingituste kulu;
- 7) kuludokumendil alla 50 euro käibemaksuta maksumusega kulu;
- 8) sularahas tasutud kulu.

(11) Määruse alusel on abikõlblikud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artikli 63 lõigetega 3 ja 4 Euroopa Liidu piires ja väljaspool Euroopa Liitu sihtturgudele suunatud kulud, välja arvatud lõike 10 punktis 3 nimetatud kulu.

§ 9. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning projekti elluviimiseks vajalikud kulud tekivad.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise kuupäevast või taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud hilisemast kuupäevast ning lõpeb taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui 31. oktoobril 2029. aastal.

(3) Projekti abikõlblikkuse perioodi kestus on kuni 24 kuud.

(4) Toetuse saaja võib taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist §-s 23 sätestatud korras ja tingimusel, et projekti abikõlblikkuse periood ei ületa lõikes 2 sätestatud tähtpäeva, juhul kui projekti elluviimisel on ilmnenud toetuse saajast sõltumatud erakordsed ja/või ettenägematud asjaolud. Abikõlblikkuse perioodi pikendamisel võib projekti abikõlblikkuse periood ületada lõikes 3 nimetatud kestust.

(5) Kui projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotlus on rahuldatud, loetakse projekti abikõlblikkuse perioodi kestuse lõpuks taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuses sätestatud kuupäev.

§ 10. Toetuse piirsumma ja osakaal

(1) Taotletava toetuse maksimaalne summa on:

1) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 1 sätestatud tegevusi sisaldava projekti puhul 100 000 eurot projekti kohta;

2) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 2 sätestatud tegevusi sisaldava projekti puhul 50 000 eurot projekti kohta;

3) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 sätestatud tegevusi sisaldava projekti puhul ühes taotlusvoorus 150 000 eurot taotleja kohta.

(2) Toetuse maksimaalne osakaal vähese tähtsusega abina VTA määruse mõistes on 70% abikõlblike kulude maksumusest.

- (3) Toetuse maksimaalne osakaal riigiabina grupierandi määruse mõistes on:
- 1) artikkel 18 alusel antava abi korral 50% abikõlblike kulude maksumusest;
 - 2) artikkel 19 alusel antava abi korral 50% abikõlblike kulude maksumusest;
 - 3) artikkel 25 alusel antava abi korral 50% abikõlblike kulude maksumusest rakendusuringute puhul, 25% abikõlblike kulude maksumusest tootearenduse puhul ja 50% abikõlblike kulude maksumusest teostatavusuuringute puhul. Rakendusuringute või tootearenduse puhul võib abi osakaalu suurendada 10% võrra keskmise suurusega ettevõtjate ja 20% võrra väikeettevõtjate puhul. Teostatavusuuringute puhul võib abi osakaalu suurendada 10% võrra keskmise suurusega ettevõtjate puhul ja 20% võrra väikeettevõtjate puhul;
 - 4) artikkel 28 alusel antava abi korral 50% abikõlblike kulude maksumusest, mida võib § 7 lõikes 1 nimetatud tegevuse puhul suurendada 70%-ni abikõlblikest kuludest, kui innovatsiooni nõuande- ja tugiteenusteks antava abi kogusumma ei ületa 220 000 eurot ettevõtja kohta mis tahes kolmeaastase ajavahemiku jooksul;
 - 5) artikkel 29 alusel antava abi korral 50% abikõlblike kulude maksumusest;
 - 6) artikkel 31 alusel antava abi korral 50% abikõlblike kulude maksumusest, mida võib § 7 lõikes 1 nimetatud tegevuse puhul suurendada keskmise suurusega ettevõtjatele 60%-ni abikõlblike kulude maksumusest ja väikeettevõtjatele 70%-ni abikõlblike kulude maksumusest.
- (4) Omafinantseering peab katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetusest ei hüvitata.
- (5) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuse korral peab omafinantseering sisaldama vähemalt poole ulatuses kasusaajate rahalist panust.

3. peatükk

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

§ 11. Nõuded taotlejale ja partnerile

- (1) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusele saab toetust taotleda loomeettevõtjast VKE:
- 1) kes on tegutsenud loomemajanduse või sidusvaldkonnas vähemalt viimased kolm majandusaastat enne taotluse esitamist;
 - 2) kellel on taotluse esitamise hetkel vähemalt kaks täistööajaga töötajat;
 - 3) kellel on selge ambitsioon kasvada või tuua turule uusi või oluliselt täiustatud tooteid või teenuseid;
 - 4) kelle aastane müügitulu ilma toetuste ja annetusteta on äriregistris kättesaadava viimase kinnitatud majandusaasta aruande põhjal loomemajanduse või sidusvaldkonna tegevustest vähemalt 200 000 eurot, millest ekspordi müügitulu on vähemalt 20 000 eurot või
 - 5) kelle aastane müügitulu ilma toetuste ja annetusteta on äriregistris kättesaadava viimase kinnitatud majandusaasta aruande põhjal loomemajanduse või sidusvaldkonna tegevustest vähemalt 300 000 eurot.
- (2) Paragrahvi § 7 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevusele saab toetust taotleda loomeettevõtjast VKE, kelle aastane müügitulu ilma toetuste ja annetusteta on äriregistris kättesaadava viimase kinnitatud majandusaasta aruande põhjal loomemajanduse või sidusvaldkonna tegevustest vähemalt 50 000 eurot.
- (3) Paragrahvi § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusele saab toetust taotleda Eestis registreeritud eraõiguslik juriidiline isik, kellel on tugiteenuste pakkumiseks vajalikud teadmised, oskused ja kogemused, ligipääs riigisisestele ja rahvusvahelistele võrgustikele ja ekspertiisile, asjakohane taristu ja/või tehnoloogilised võimalused ning koostööpartnerid Eestis ja välisriikides.

(4) Taotleja ja partner peavad vastama määruses ja ühendmääruse § 3 lõikes 2 sätestatud tingimustele.

§ 12. Taotleja kohustused

(1) Taotleja kohustub lisaks ühendmääruse § 2 lõikes 3 sätestatud nõuetele:

- 1) läbima enne toetuse taotlemist eelnõustamise;
- 2) esitama rakendusüksuse nõudmisel kümne tööpäeva jooksul nõutud vormis lisateavet;
- 3) võimaldama rakendusüksusel kontrollida taotluse ja taotleja vastavust nõuetele, sealhulgas teha vajaduse korral kohapealset kontrolli;
- 4) täitma teisi õigusaktides sätestatud kohustusi.

(2) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusele toetuse taotlemiseks peab taotleja esitama taotlusvooru ajakavas sätestatud tähtjaks projektikirjelduse.

§ 13. Nõuded taotlusele

(1) Toetust saab taotleda korraga ainult ühele § 7 lõikes 1 nimetatud tegevusele.

(2) Taotlus peab vastama ühendmääruse § 4 lõikes 1 sätestatule ja sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõikes 2 sätestatud kinnitustele ka järgmisi kinnitusi, andmeid või dokumente:

- 1) üldandmed taotleja kohta, sealhulgas tema ärinimi, põhitegevuse kirjeldus ja majandusnäitajad;
- 2) projekti partnerite kaasamisel üldandmed nende kohta ja roll projektis;
- 3) projekti tegevus- ja ajakava;
- 4) andmed projekti kohta, sealhulgas selle nimi, eesmärk, oodatavad väljund- ja tulemusnäitajad koos sihttasemetega ning mõju, projekti elluviimise koht, eelarve tegevuste lõikes, projekti üldmaksumus, taotletava toetuse summa ja omafinantseeringu summa;
- 5) projekti meeskonna kirjeldus, sealhulgas projektijuhi ja meeskonnaliikmete elulookirjeldused;
- 6) taotleja põhikirja koopia juhul, kui see ei ole äriregistris kättesaadav;
- 7) taotleja esindusõigusliku isiku kinnitatud viimase majandusaasta aruande koopia (auditeerimise kohustusega taotleja korral koos audiitori otsusega) juhul, kui aruanne ei ole äriregistris kättesaadav, ja juhul, kui taotleja on tegutsenud taotlemisele eelnenud lõppenud majandusaastal vähemalt kuus kuud;
- 8) taotleja käimasoleva majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne taotluse esitamisele eelneva kvartali lõpu seisuga;
- 9) paragrahvi 7 lõike 1 punktides 1 või 2 nimetatud tegevusele toetuse taotlemisel taotleja projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgneva kahe majandusaasta rahavoogude prognoos;
- 10) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusele toetuse taotlemisel taotleja eelnõustamise tulemusena taotleja ja rakendusüksuse allkirjastatud arenguplaan;
- 11) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusele toetuse taotlemisel projektiplaan, mis peab muu hulgas sisaldama teavet arenguvisiooni, missiooni, eesmärkide, oodatavate tulemuste, sihtgrupi, turusituatsiooni, sealhulgas piirkonna või valdkonna turutõrke, eripärade, nõudluse, potentsiaali ja turundusstrateegia kohta, projektiplaani elluviimise tegevus-, aja- ja finantseerimise kava koos väljund-, tulemus- ja mõjueesmärkide saavutamise prognoosiga;
- 12) partnerite kaasamise korral koopia taotleja ja projektis osaleva(te) partneri(te) vahelisest partnerlus- või konsortsiumlepingust;
- 13) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb selle alusel.

(3) Kui taotleja on taotlenud projektile või projekti osadele tegevustele toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, kohaliku omavalitsuse, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, peab ta esitama sellekohase teabe.

4. peatükk **Toetuse taotlemine**

§ 14. Taotlusvooru avamine

- (1) Taotlusvooru eelarve ja ajakava kinnitab rakendusasutus.
- (2) Taotlusvooru avamisest, tähtajast ja taotlusvooru eelarvest teavitab rakendusüksus oma veebilehel vähemalt 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva.
- (3) Taotleja saab § 7 lõikes 1 nimetatud tegevustele uut toetust taotleda pärast eelneva samu tegevusi sisaldava projekti lõppemist.

§ 15. Taotluse esitamine

- (1) Paragrahvi 7 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevustele toetuse taotlemine on jooksev.
- (2) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusele toetuse taotlemine on vooruline.
- (3) Ühes taotlusvoorus saab toetust taotleda ühe taotluse alusel.
- (4) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevustele esitatakse toetuse taotlus § 14 lõike 2 kohaselt teatatud tähtajaks.
- (5) Taotluse peab esitama taotleja esindusõiguslik isik ÜSS2021_2027 § 21 lõikes 3 nimetatud e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-keskkond*). Kui e-keskkonnas esineb tõrkeid, lähtutakse taotluse esitamise tähtpäeva arvestamisel ühendmääruse § 5 lõikest 2.

5. peatükk **Taotluste menetlemine**

§ 16. Taotluste menetlemine

- (1) Paragrahvi 7 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevuste toetuse taotluste menetlemise tähtaeg kuni 30 tööpäeva taotluste esitamisest. Taotlusi vaadatakse läbi nende esitamise järjekorras.
- (2) Paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuse toetuse taotluste menetlemise tähtaeg on kuni 42 tööpäeva alates taotlusvooru sulgemisest. Taotluse tähtajaks esitamata jätmisel jäetakse taotlus läbi vaatamata.
- (3) Rakendusüksus võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt taotluses esitatud andmete kohta selgitusi ja lisadokumente, taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et see ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

(4) Lõikes 3 nimetatud puuduste kõrvaldamiseks võib rakendusüksus anda taotlejale kuni kümme tööpäeva.

(5) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole lõikes 4 nimetatud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud.

§ 17. Taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamine

(1) Rakendusüksus tunnistab taotleja ja partneri nõuetele vastavaks juhul, kui nad vastavad §-s 11 sätestatud nõuetele ja taotleja täidab §-s 12 sätestatud kohustusi.

(2) Rakendusüksus tunnistab taotluse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud kõik §-s 13 taotlusele sätestatud nõuded.

§ 18. Hindamiskomisjoni moodustamine

(1) Projektide valimiseks moodustab rakendusüksus hindamiskomisjoni, mille koosseis kooskõlastatakse rakendusasutusega enne taotlusvoorude avamist.

(2) Rakendusüksusel on õigus hindamisprotsessi kaasata täiendavaid eksperte, kelle eksperdihinnanguid hindamiskomisjon projektide hindamisel arvestab.

(3) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest, taotlejatest ja partneritest. Seotuse olemasolu korral on isik kohustatud ennast haldusmenetluse seaduse §-s 10 toodud tingimustel ja korras taandama.

§ 19. Projektide hindamine, valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse järgmiste valikukriteeriumide ja osakaalude alusel, mis on kooskõlas ühendmääruse §-s 7 sätestatuga:

1) projekti kooskõla valdkondliku arengukava „Kultuuri arengukava 2021–2030“ ja Eesti pikaajalise arengustrategia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega ning projekti mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele – 30% maksimaalsest koondhindest;

2) projekti põhjendus – 25% maksimaalsest koondhindest;

3) projekti kulutõhusus – 20% maksimaalsest koondhindest;

4) taotleja ja partnerite suutlikkus projekti ellu viia – 25% maksimaalsest koondhindest.

(2) Taotlusi hinnatakse rakendusüksuse kinnitatud valikumetoodika järgi. Valikumetoodika koostamisel lähtub rakendusüksus lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumidest. Rakendusüksus kooskõlastab valikumetoodika enne kinnitamist rakendusasutusega.

(3) Rakendusüksus avalikustab valikumetoodika oma veebilehel hiljemalt taotluste vastuvõtmise alguskuupäeval või taotlusvoorude väljakuulutamise päeval.

(4) Projekte hinnatakse lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumide lõikes skaalal 0–4.

(5) Hindajate antud hindepunktid liidetakse ning saadud summa korrutatakse läbi lõikes 1 nimetatud vastava valikukriteeriumi osakaaluga, mille tulemusena moodustub igale kriteeriumile vastav hindepunkt. Taotluse hindamisel antud maksimaalne koondhinne

moodustub lõikes 1 loetletud valikukriteeriumide hinnete kaalutud keskmisest. Voorulise taotlemise korral moodustub koondhinnete alusel taotluste pingerida.

(6) Voorulise taotlemise puhul eelistatakse võrdsete koondhinnete puhul projekti, millel on suurem omafinantseeringu määr. Juhul kui ka omafinantseeringu määr on võrdne, eelistatakse taotlust, mille lõike 1 punktis 2 nimetatud valikukriteeriumi hinne on kõrgem.

§ 20. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Rahuldamisele kuuluvad nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused, mis:

- 1) on saanud § 19 lõikes 1 loetletud valikukriteeriumide alusel koondhindeks vähemalt 2,50 punkti ja
- 2) ei ole üheski § 19 lõikes 1 toodud valikukriteeriumis hinnatud hindega alla 2,00 punkti.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses täpsustatakse toetuse saaja õigusi ja kohustusi ning toetuse kasutamise tingimusi. Otsuses tuuakse lisaks ühendmääruse § 8 lõikes 4 sätestatule viide VTA määrusele, kui toetust antakse vähese tähtsusega abina, või viide grupierandi määrusele, ning abiliik, kui toetust antakse riigiabina.

(3) Taotluse rahuldamise otsus edastatakse taotlejale e-keskkonna kaudu viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 21. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata § 7 lõikes 2 ning ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

(2) Lisaks lõikele 1 võib rakendusüksus jätta taotluse rahuldamata, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemisel kogutud teavet kogumis hinnates ilmneb, et projekti eesmärgid on saavutatavad ilma toetuseta.

(3) Menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab taotluste rahastamise eelarve vaba jäägi ja mida ei ole võimalik ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatu kohaselt osaliselt rahuldada, tehakse ühendmääruse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsuse tegemisel lähtutakse haldusmenetluse seaduse §-dest 56 ja 57.

(5) Taotluse rahuldamata jätmise otsus edastatakse taotlejale e-keskkonna kaudu viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 22. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse võib rahuldada osaliselt ühendmääruse § 9 lõike 1 alusel.

(2) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatu alusel.

(3) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetusega seotud maksetele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuselt tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud kui teavet on võimalik rakendusüksusel tuvastada infosüsteemist või andmeallikast.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

§ 23. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Toetuse saaja võib taotluse rahuldamise otsuse muutmise avaldust esitamata muuta eelarvet kululiikide lõikes kuni 20% võrreldes taotluse rahuldamise otsuses sätestatuga tingimusel, et projekti abikõlblike kulude kogumaht ja toetuse osakaal ei muutu. Muudatusest teatatakse rakendusüksusele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis enne muudatuse tegemist.

(3) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti tegevuste lõppemist.

(4) Kui taotluse rahuldamise otsuses ühendmääruse § 12 lõike 2 punktides 1–3 nimetatud asjaolud muutuvad, kontrollitakse enne otsuse tegemist muudatuste asjakohasust ja vajalikkust ning kui see on vajalik, siis § 19 lõikes 1 sätestatud projektide valikukriteeriumide alusel, kaasates vajaduse korral eksperte või hindamiskomisjoni.

(5) Rakendusüksusel on õigus toetuse summat suurendada ühendmääruse § 13 lõikes 1 sätestatud tingimustel.

(6) Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest või lõikes 3 nimetatud juhul muudatuste heakskiitmisest juhul, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatavate tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

(7) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(8) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta tagasiulatuvalt alates muudatustaotluse rakendusüksusele esitamise kuupäevast, kui see aitab kaasa projekti tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud.

(9) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsus edastatakse taotlejale e-keskkonna kaudu viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 24. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks ühendmääruse § 14 või § 37 lõike 7 alusel.

(2) Toetuse saajal tuleb saadud toetus tagastada lõike 1 otsuse kohaselt.

(3) Rakendusüksus tunnistab taotluse rahuldamise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks lisaks lõikes 1 sätestatule järgmistel juhtudel:

- 1) toetuse saaja ei ole alustanud toetuse kasutamist taotluse rahuldamise otsuses määratud tähtaja jooksul;
- 2) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses sätestatud või ei kasuta toetust ette nähtud tingimustel;
- 3) toetuse saaja ei ole projekti ühe aruandlusperioodi jooksul projekti tegevusi ellu viinud;
- 4) projekti tegevusi ei ole võimalik lõpetada 31. oktoobriks 2029. aastal.

7. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmine

§ 25. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta vahe- ja lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu.
- (2) Aruandlusperioodi pikkus on minimaalselt kolm kuud ja maksimaalselt kuus kuud. Toetuse taotluse rahuldamise otsuses võib ette näha aruande sagedasema esitamise korra.
- (3) Projekti lõpparuande esitab toetuse saaja 30 kalendripäeva jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates.
- (4) Vahe- ja lõpparuande esitamise tähtajad sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses.
- (5) Toetuse saaja esitab projekti elluviimise järgsed aruanded rakendusüksuse nõudmisel.
- (6) Rakendusüksusel on õigus nõuda toetuse saajalt järelaruande esitamist kahe aasta jooksul pärast projekti lõppu.
- (7) Projekti vahe- ja lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:
 - 1) taotluse rahuldamise otsuses sätestatud andmed projekti kohta, sealhulgas projekti nimi, number ja toetuse saaja nimi;
 - 2) projekti aruandlusperiood;
 - 3) andmed projekti edenemise, eesmärkide ja tegevuskava täitmise kohta, sealhulgas ellu viidud tegevused, nende tulemused, põhjendused planeeritud ja tegelike tegevuste ning tulemuste erinevuste kohta;
 - 4) andmed § 4 lõikes 5 sätestatud väljundnäitajate sihttasemete saavutamise kohta;
 - 5) toetuse saaja hinnang projekti elluviimisele ja tulemuslikkusele;
 - 6) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusele toetuse saamisel kasusaajate hinnang tugiteenustele;
 - 7) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta ja aruande esitamise kuupäev.
- (8) Projekti lõpparuandes peab lisaks olema kirjeldatud projekti panus „Eesti 2035“ näitajatesse ning § 4 lõikes 6 välja toodud horisontaalsete põhimõtete näitajatesse.
- (9) Rakendusüksus kinnitab aruanded 35 tööpäeva jooksul nende rakendusüksuse e-keskkonnas esitamisest arvates. Rakendusüksusel on õigus nõuda aruande täiendamist.
- (10) Aruande vormid kehtestab rakendusüksus ja avalikustab need oma veebilehel.

§ 26. Toetuse maksmine

- (1) Toetust makstakse toetuse saajale või arve väljastajale ühendmääruse § 27 ja § 28 lõike 3 alusel.
- (2) Toetuse maksete tegemisel lähtutakse ühendmääruse § 24 lõigetes 1 ja 2 ning §-des 25–26 nimetatud tingimustest ning määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.
- (3) Toetus makstakse välja vahe- või lõpparuande ja maksetaotluse alusel.
- (4) Ettemaksed ei ole lubatud.
- (5) Toetuse saaja esitab makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid rakendusüksusele e-keskkonna kaudu.
- (6) Toetuse maksmise eeldused tegelike kulude alusel on:
 - 1) projekti tegevuste elluviimine;
 - 2) abikõlblike kulude tekkimine ja vastavate kulude tasumine, sealhulgas omafinantseering ja käibemaks;
 - 3) toetuse saajalt rakendusüksusele vastava aruandeperioodi vahe- või lõpparuande ja maksetaotluse esitamine ning neile rakendusüksuse heakskiidu saamine;
 - 4) maksuvõla puudumine toetuse saajal ja partneril, välja arvatud juhul, kui maksu- või maksevõlg riigile koos intressiga on väiksem kui 100 eurot või see on ajatatud.

§ 27. Makse menetlemise peatamine

Rakendusüksus võib peatada toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide menetlemise osaliselt või täielikult ühendmääruse §-s 33 sätestatud juhul.

8. peatükk

Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused

§ 28. Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused

- (1) Toetuse saajal ja partneril on õigus saada rakendusüksuselt teavet ja selgitusi, mis on seotud määruses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.
- (2) Toetuse saaja täidab ühendmääruse §-s 10 nimetatud kohustusi ning:
 - 1) järgib riigihangete seadust ja ühendmääruse § 11 lõikes 2 toodud kohustust, kui ta on hankija riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) tähenduses ning kasutab riigihanke menetluse korraldamisel kriteeriume, mis eelistavad keskkonnahoidu ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
 - 2) tagab ühendmääruse § 11 lõigetes 3–7 nimetatud nõuete täitmise, kui ta ei ole hankija *RHS*-i tähenduses;
 - 3) tagab § 7 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusele toetuse saamisel, et toetuse abil omandatud vara võetakse arvele;
 - 4) tagab § 7 lõike 1 punktis 1 sätestatud tegevusele toetuse saamisel, et toetuse abil omandatud vara säilitatakse ja kasutatakse sihipäraselt vähemalt kolmeaastase perioodi vältel alates toetuse saajale lõppmakse tegemisest;
 - 5) tagab § 7 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusele toetuse saamisel projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemise aastale järgneva teise majandusaasta lõpuks lisandväärtuse

kasvu vähemalt 15% ja ekspordi müügitulu kasvu vähemalt 15% võrreldes taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaastaga;

6) tagab § 7 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevusele toetuse saamisel projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemise aastale järgneva teise majandusaasta lõpuks müügitulu kasvu vähemalt võrdsena toetuse kahekordse suurusega ja ekspordi müügitulu kasvu vähemalt 20% võrreldes taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaastaga. Projekti tulemusena ekspordi alustava toetuse saaja ekspordi osakaal müügitulust projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgneva teise majandusaasta lõpuks peab olema vähemalt 25% müügitulust;

7) kogub § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusele toetuse saamisel andmeid projekti kasusaajate kohta, sealhulgas nende hinnanguid toetuse saaja pakutavatele tugiteenustele ning majandusnäitajaid enne ja pärast teenuste kasutamist, arvestab tugiteenuste pakkumisel, et nende mõju peab avalduma kasusaajate müügitulu, ekspordi müügitulu või lisandväärtuse kasvus, peab arvestust kasusaajatele antava abi kohta, teavitab kasusaajaid projekti raames neile antava abi liigist, suurusest ja tingimustest ning esitab sellekohase teabe rakendusüksusele koos projekti aruannetega;

8) võtab § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusele toetuse saamisel kasusaajatelt teenustasusid § 10 lõigetes 4 ja 5 sätestatu alusel ning tõendab nende tasude laekumist hiljemalt viimase maksetaotluse esitamisel krediidasutuse kinnitatud pangakonto väljavõttega;

9) teavitab kohe rakendusüksust kirjalikult muudatustest toetuse saaja omandisuhetes.

(3) Partner peab täitma ühendmääruse § 10 lõigetes 2 ja 3 sätestatud kohustusi.

10. peatükk **Finantskorrektsioonid**

§ 29. Finantskorrektsioonide tegemine ja toetuse tagastamine

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus tagastatakse ÜSS2021_2027 §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34–38 sätestatu alusel.